

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO LEGISLACYJNE

Warszawa, 12 grudnia 2022 r.

**Opinia do ustawy o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce
oraz niektórych innych ustaw**

(druk nr 882)

I. Cel i przedmiot ustawy

Celem zmian w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, zwanej dalej „PSWiN”, jest rozwiązanie problemów wynikających z dotychczasowego stosowania jej niektórych przepisów.

Spośród dokonywanych zmian uwagę zwracają:

- 1) przyznanie Radzie Doskonałości Naukowej kompetencji do wydania uchwały w związku ze zmianami w klasyfikacji dziedzin i dyscyplin, której treścią będzie wskazanie dyscypliny albo dyscyplin, z których nowo wyodrębniona dyscyplina została wyodrębniona, przyporządkowanie dotychczasowej nazwy dyscypliny do nowej nazwy, (w przypadku zmiany nazwy dyscypliny) lub wskazanie dyscypliny albo dyscyplin, do których dyscyplina została włączona (w przypadku włączenia dyscypliny do innej dyscypliny albo dyscyplin) – art. 1 pkt 1 noweli; w ustawie dokonano również szeregu zmian, określających skutki modyfikacji klasyfikacji dziedzin i dyscyplin z punktu widzenia instytucji tworzących system szkolnictwa wyższego i nauki (przede wszystkim uczelni), studentów, doktorantów, Rady Doskonałości Naukowej, Komisji Ewaluacji Nauki oraz osób prowadzących działalność naukową albo biorących udział w prowadzeniu takiej działalności;

- 2) wyeliminowanie rozbieżności interpretacyjnych odnośnie do uwierzytelniania dyplomów ukończenia studiów oraz dyplomów doktorskich i habilitacyjnych, wydawanych przez uczelnie kościelne (art.1 pkt 2 noweli);
- 3) ujednoczenie granicy wieku, po przekroczeniu której nie można kandydować do rady uczelni, a także innych organów uczelni oraz federacji podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki, z granicą wieku określoną dla kandydatów do pełnienia funkcji w instytucjach i organach działających w systemie szkolnictwa wyższego i nauki (art. 1 pkt 4 lit. a noweli);
- 4) określenie przesłanek odwołania członka rady uczelni (art. 1 pkt 4 lit. b noweli);
- 5) umożliwienie ustalania programów studiów, studiów podyplomowych i kształcenia specjalistycznego, z wyjątkiem efektów uczenia się, przez inny niż senat organ uczelni, o którym mowa w art. 17 ust. 2 PSWiN, zwany dalej „statutowym organem uczelni” (art. 1 pkt 6 noweli);
- 6) uporządkowanie zasad głosowania w sprawach nadawania stopni naukowych i stopni w zakresie sztuki przez członków innego niż senat statutowego organu uczelni (art. 1 pkt 7 noweli);
- 7) zniesienie zakazu łączenia członkostwa w statutowym organie uczelni z zatrudnieniem w administracji publicznej i członkostwem w radzie innej uczelni (art. 1 pkt 8 noweli);
- 8) umożliwienie zaliczania przez uczelnię studentowi czynności wykonywanych przez niego w szczególności w ramach zatrudnienia, stażu lub wolontariatu na poczet praktyki zawodowej (art. 1 pkt 12);
- 9) ujednoczenie w skali kraju kryterium dochodowego uprawniającego studenta do ubiegania się o stypendium socjalne oraz zwiększenie jego wysokości (art. 1 pkt 14 noweli);
- 10) odstąpienie od konieczności spełniania wymagań dotyczących posiadania tytułu profesora, stopni naukowych albo stopni w zakresie sztuki lub tytułu zawodowego magistra, magistra inżyniera albo równorzędnego przy zatrudnianiu w polskich uczelniach na stanowiskach nauczycieli akademickich osób, które uzyskały za granicą stopień lub tytuł zawodowy, który nie został uznany za równoważny z odpowiednim polskim stopniem lub tytułem, o ile osoby takie posiadają znaczące osiągnięcia naukowe, artystyczne lub dydaktyczne (art. 1 pkt 18 noweli);
- 11) rozszerzenie katalogu dokumentów podlegających uwierzytelnieniu na potrzeby obrotu prawnego z zagranicą o zaświadczenie o uzyskaniu stopnia naukowego i stopnia

- w zakresie sztuki oraz inne dokumenty dotyczące nadania tych stopni (art. 1 pkt 23 noweli);
- 12) określenie zasad pokrywania kosztów postępowania awansowego w przypadku jednoczesnego zatrudnienia nauczyciela akademickiego albo pracownika naukowego w więcej niż jednym podmiocie (art. 1 pkt 25 noweli);
 - 13) dopuszczenie do postępowania w sprawie nadania stopnia doktora osób, które nie legitymują się certyfikatem ani dyplomem ukończenia studiów, poświadczającymi znajomość nowożytnego języka obcego na poziomie biegłości językowej co najmniej B2 (art. 1 pkt 27 noweli);
 - 14) określenie przesłanek odmowy wszczęcia postępowania w sprawie nadania stopnia doktora i wprowadzenie procedury odwoławczej w przypadku odmowy wszczęcia przez podmiot doktoryzujący postępowania w sprawie nadania stopnia doktora (art. 1 pkt 29 noweli);
 - 15) doprecyzowanie minimalnych warunków formalnych pełnienia funkcji promotora pomocniczego (art. 1 pkt 30 noweli);
 - 16) uzupełnienie katalogu obligatoryjnych podstaw skreślenia z listy doktorantów (art. 1 pkt 36 noweli);
 - 17) wprowadzenie możliwości wyznaczenia promotora pomocniczego w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora w trybie eksternistycznym (art. 1 pkt 41 noweli) i uzupełnienie przepisów dotyczących opieki promotorskiej w tym postępowaniu (art. 1 pkt 42 noweli);
 - 18) określenie wnioskodawcy w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego (art. 1 pkt 44 noweli);
 - 19) zwiększenie transparentności oraz usprawnienie procedury postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego (art. 1 pkt 45 i 46 noweli);
 - 20) dodanie w dziale V PSWiN rozdziału 3a – *Szczególne zasady nadawania uprawnień do nadawania stopnia doktora i doktora habilitowanego* (art. 1 pkt 48 noweli); w następstwie Rada Doskonałości Naukowej będzie mogła, na wniosek uczelni, instytutu PAN, instytutu badawczego albo instytutu międzynarodowego nadać temu podmiotowi uprawnienie do nadawania stopnia doktora i stopnia doktora habilitowanego w nowej dyscyplinie wyodrębnionej w klasyfikacji dziedzin i dyscyplin (art. 226a dodawany do PSWiN); w konsekwencji dodania art. 226a konieczne było

dokonanie szeregu zmian w PSWiN, uwzględniających nową procedurę przyznawania uprawnień do nadawania stopni naukowych;

- 21) uzupełnienie przepisów związanych z postępowaniem w sprawie nadania tytułu profesora, w tym wprowadzenie zasady, że w postępowaniu w sprawie wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy w związku z odmową wystąpienia do Prezydenta o nadanie wnioskodawcy tytułu profesora Rada Doskonałości Naukowej będzie obowiązana zasięgnąć opinii 2 recenzentów (art. 1 pkt 49 noweli);
- 22) wskazanie, że Rada Doskonałości Naukowej jest organem wyższego stopnia w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego w stosunku do podmiotów doktoryzujących i habilitujących w sprawach nadawania stopni naukowych i stopni w zakresie sztuki (art. 1 pkt 52 noweli);
- 23) uporządkowanie struktury organizacyjnej Rady Doskonałości Naukowej, w tym jej składu, i uzupełnienie katalogu zadań tej Rady (art. 1 pkt 53–55 noweli);
- 23) wprowadzenie nowych zasad wyznaczania recenzentów przez Radę Doskonałości Naukowej (art. 1 pkt 56 noweli);
- 24) uzupełnienie przepisów dotyczących cudzoziemców podejmujących i odbywających studia, kształcenie w szkołach doktorskich, studia podyplomowe, kształcenie specjalistyczne i inne formy kształcenia oraz uczestniczących w prowadzeniu działalności naukowej lub w prowadzeniu kształcenia (zmiany odnoszą się do problematyki decyzji wydawanych przez dyrektora Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej, opłat za studia, stypendium socjalnego, równoważności dyplomów wydawanych przez uczelnie zagraniczne oraz równoważności stopni naukowych i stopni w zakresie sztuki nadanych przez instytucje zagraniczne) – art. 1 pkt 59–62 noweli;
- 25) umożliwienie przyznania stypendium dla wybitnych młodych naukowców osobie przygotowującej rozprawę doktorską w trybie eksternistycznym (art. 1 pkt 67 noweli);
- 26) modyfikacja zasad rozliczania środków finansowych, o których mowa w art. 365 pkt 2a, pkt 4 lit. a–c, pkt 5, 7 i 10–12, oraz środków finansowych przyznanych na podstawie art. 404 PSWiN (art. 1 pkt 68 i 69 noweli).

Nowelizacja ustawy z dnia 7 lipca 2017 r. o Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej sprowadza się do zmiany terminu złożenia sprawozdania finansowego i sprawozdania z działalności Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej za poprzedni rok obrotowy. Termin ten skrócono do dnia 31 marca roku następującego po roku obrotowym.

Dotychczas termin upływał z dniem 31 maja. Ponadto ustawodawca dodaje regulację, umożliwiającą dyrektorowi Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej powołanie ekspertów zewnętrznych do przeprowadzania ocen wykonania umów i rozliczenia przyznanych środków finansowych.

W ustawie z dnia 3 lipca 2018 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce ustawodawca doprecyzowuje art. 179 ust. 7. Dotychczasowe brzmienie tego przepisu nie wskazuje bowiem wprost, czy wniosek o wyznaczenie promotora rozprawy doktorskiej złożony przez uczestnika studiów doktoranckich rozpoczętych przed rokiem akademickim 2019/2020 może obejmować także promotora pomocniczego.

Opiniowaną ustawą zmienia się także ustawę z dnia 5 kwietnia 2006 r. o finansowaniu Papieskiego Wydziału Teologicznego w Warszawie z budżetu państwa, ustawę z dnia 5 kwietnia 2006 r. o finansowaniu Papieskiego Wydziału Teologicznego we Wrocławiu z budżetu państwa oraz ustawę z dnia 5 kwietnia 2006 r. o finansowaniu Wyższej Szkoły Filozoficzno-Pedagogicznej „Ignatianum” w Krakowie z budżetu państwa. W następstwie uczelnie, o których mowa w tych ustawach, będą mogły otrzymywać z budżetu państwa dotacje i inne środki również na finansowanie kosztów realizacji inwestycji budowlanych.

W art. 7–12 sformułowano przepisy przejściowe i dostosowujące, będące konsekwencją zmian dokonywanych w PSWiN.

Ustawa wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem:

- 1) przepisów zmieniających, przepisów dostosowujących i przepisu przejściowego, związanych ze zmianami w klasyfikacji dziedzin i dyscyplin, w tym z nową kompetencją Rady Doskonałości Naukowej, określoną w dodawanych do art. 5 PSWiN ust. 4 i 5 oraz szczególnymi zasadami nadawania stopnia doktora i doktora habilitowanego, określonymi w dodawanym do PSWiN art. 226a, a także dotyczących rozliczania środków finansowych, w tym w zakresie opinii zespołu doradczego dotyczącej przyznawania lub rozliczania środków finansowych, które wejdą w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia (art. 1 pkt 1, 20, 21, 26, 33, 34, 37, 43, 48, 50, 53, pkt 55 lit. c, pkt 57, 58, 63, 64 i 68 oraz art. 7, art. 11 i art. 12 noweli);
- 2) przepisu zmieniającego w następstwie, którego nałożony zostanie na Radę Doskonałości Naukowej obowiązek określenia wzoru wniosku o wszczęcie postępowania w sprawie nadania tytułu profesora i dokumentów składanych wraz z tym wnioskiem, który wejdzie w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia (art. 1 pkt 49 lit. a noweli);

- 3) przepisów zmieniających związanych ze zmianami w zakresie uwierzytelniania i podpisywania dokumentów, które wejdą w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia (art. 1 pkt 23, 24 i 65 noweli);
- 4) przepisów zmieniających, związanych z głosowaniem przez senat w sprawach związanych z nadawaniem stopni naukowych i stopni w zakresie sztuki, ze stypendium socjalnym, z udostępnianiem w Biuletynie Informacji Publicznej przez podmiot doktoryzujący i podmiot habilitujący określonych dokumentów i informacji związanych z rozprawą doktorską i kolokwium habilitacyjnym, z publicznym charakterem rozprawy doktorskiej, z kolokwium habilitacyjnym (w zakresie obowiązku jego przeprowadzania i jego publicznego charakteru), z postępowaniem w sprawie wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy w postępowaniu w sprawie nadania tytułu profesora, z organami Rady Doskonałości Naukowej, zadaniami tej Rady oraz wyznaczaniem przez nią recenzentów oraz z przyznawaniem stypendium socjalnego cudzoziemcowi, a także przepisu przejściowego, związanego ze zmianami w zakresie przeprowadzania kolokwium habilitacyjnego, które wejdą w życie z dniem 1 października 2023 r. (art. 1 pkt 7, 14, 15, 28, 31, pkt 45 lit. a i lit. b w zakresie dodawanego ust. 9b, pkt 46, 47, pkt 49 lit. c, pkt 54, pkt 55 lit. b, pkt 56 i 60 oraz art. 10 noweli).

II. Przebieg prac legislacyjnych

Sejm uchwalił ustawę na 67. posiedzeniu w dniu 1 grudnia 2022 r. Projekt ustawy był przedłożeniem rządowym (druk sejmowy nr 2781). Marszałek Sejmu skierowała projekt do Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży. Komisja po przeprowadzeniu pierwszego czytania i rozpatrzeniu projektu ustawy na posiedzeniu w dniu 29 listopada 2022 r. wniosła o jego uchwalenie w brzmieniu zawartym w sprawozdaniu (druk sejmowy nr 2816). Drugie czytanie projektu ustawy odbyło się w dniu 30 listopada 2022 r. Podczas debaty zgłoszono 4 poprawki. Sejm ostatecznie przyjął 3 z nich. W trzecim czytaniu projekt ustawy poparło 222 posłów, 15 posłów było przeciw, zaś 203 posłów wstrzymało się od głosu.

W trakcie prac nad projektem ustawy w Sejmie dokonano szeregu zmian zarówno merytorycznych, jak i techniczno-legislacyjnych, między innymi:

- 1) dodano do art. 5 PSWiN ust. 4 i 5; w nowo dodawanych przepisach określa się nową kompetencję Rady Doskonałości Naukowej związaną ze zmianami w klasyfikacji

- dziedzin i dyscyplin; w następstwie dodanych przepisów dokonano również zmian w innych przepisach PSWiN;
- 2) zmieniono art. 111 PSWiN; w następstwie: umożliwia się uczelniom przeznaczanie środków na działania Akademickiego Związku Sportowego i jego klubów uczelnianych, wskazuje się, że finansowane ze środków uczelni mogą być wyłącznie działania obejmujące studentów, doktorantów lub pracowników, a także nakłada się na podmioty, których działania finansowane są ze środków uczelni, obowiązek sprawozdawczy;
 - 3) dodano do art. 206 PSWiN ust. 3; w następstwie podmiot prowadzący szkołę doktorską w dyscyplinie, która zostanie włączona do innej dyscypliny albo do innych dyscyplin, który w wyniku kolejnej ewaluacji jakości działalności naukowej nie otrzyma kategorii naukowej co najmniej B+ w dyscyplinie albo w żadnej z dyscyplin wskazanych przez Radę Doskonałości Naukowej zgodnie z nowo dodawanym do PSWiN art. 5 ust. 4 pkt 3, albo nie zostanie objęty tą ewaluacją w tej dyscyplinie albo w żadnej z tych dyscyplin, będzie obowiązany zapewnić doktorantom przygotowującym rozprawę doktorską w dyscyplinie, która została włączona, możliwość kontynuowania kształcenia w innej szkole doktorskiej;
 - 4) dodano do PSWiN art. 217a–217c; w następstwie: opinia o rozprawie doktorskiej przygotowywanej w trybie eksternistycznym będzie musiała być sporządzona w terminie 2 miesięcy od dnia jej przekazania do zaopiniowania, umożliwia się osobom przygotowującym rozprawę doktorską w trybie eksternistycznym otrzymanie stypendium jednostki samorządu terytorialnego oraz stypendium za wyniki w nauce lub w sporcie, a także przewiduje się możliwość korzystania przez osoby przygotowujące rozprawę doktorską w trybie eksternistycznym z infrastruktury badawczej i informatycznej podmiotu doktoryzującego;
 - 5) zmieniono art. 221 ust. 9 PSWiN; w następstwie komisja habilitacyjna będzie przeprowadzała kolokwium habilitacyjne w zakresie osiągnięć naukowych lub artystycznych obligatoryjnie;
 - 6) dodano w dziale V PSWiN – *Stopnie i tytuł w systemie szkolnictwa wyższego i nauki* rozdział 3a – *Szczególne zasady nadawania uprawnień do nadawania stopnia doktora i doktora habilitowanego*; w następstwie Rada Doskonałości Naukowej będzie mogła, na wniosek uczelni, instytutu PAN, instytutu badawczego albo instytutu międzynarodowego nadać temu podmiotowi uprawnienie do nadawania stopnia doktora i stopnia doktora habilitowanego w nowej dyscyplinie wyodrębnionej w klasyfikacji

dziedzin i dyscyplin (art. 226a dodawany do PSWiN); w konsekwencji dodania art. 226a konieczne było dokonanie szeregu zmian w PSWiN, uwzględniających nową procedurę przyznawania uprawnień do nadawania stopni naukowych;

- 7) dodano do PSWiN art. 228a, który określa zasady prowadzenia wszczętych postępowań w sprawie nadania tytułu profesora w przypadku zmian w klasyfikacji dziedzin i dyscyplin;
- 8) zmieniono art. 231 ust. 1 PSWiN; w następstwie prawomocne orzeczenie sądu stwierdzające fakt naruszenia praw autorskich, przez osobę której nadano tytuł profesora, będzie skutkowało utratą tego tytułu;
- 9) zmieniono art. 269, art. 271 i art. 343 PSWiN; artykuły te po zmianach określały będą również skutki zmiany klasyfikacji dziedzin i dyscyplin w odniesieniu do decyzji w sprawie przyznania kategorii naukowej, składu Komisji Ewaluacji Nauki oraz oświadczenia o dziedzinie i dyscyplinie, którą reprezentuje osoba prowadząca działalność naukową i osoba biorąca udział w prowadzeniu działalności naukowej;
- 10) zmieniono art. 360 PSWi; w następstwie między innymi stypendium dla wybitnych młodych naukowców będzie mogło być przyznane również osobie przygotowującej rozprawę doktorską w trybie eksternistycznym, pod warunkiem że od dnia wyznaczenia promotora lub promotorów albo promotora i promotora pomocniczego nie upłynęło więcej niż 4 lata;
- 11) dodano do art. 380 PSWiN ust. 3 i 4, w których uszczegółowiono zasady rozliczenia przyznanych podmiotowi środków finansowych;
- 12) zmieniono dodatkowo: ustawę z dnia 5 kwietnia 2006 r. o finansowaniu Papieskiego Wydziału Teologicznego w Warszawie z budżetu państwa, ustawę z dnia 5 kwietnia 2006 r. o finansowaniu Papieskiego Wydziału Teologicznego we Wrocławiu z budżetu państwa oraz ustawę z dnia 5 kwietnia 2006 r. o finansowaniu Wyższej Szkoły Filozoficzno-Pedagogicznej „Ignatianum” w Krakowie z budżetu państwa; w następstwie uczelnie, o których mowa w tych ustawach, będą mogły otrzymywać z budżetu państwa dotacje i inne środki również na finansowanie kosztów realizacji inwestycji budowlanych.

III. Uwaga ogólna

W trakcie prac nad projektem ustawy w Sejmie rozszerzono jego zakres o zmiany w ustawie z dnia 5 kwietnia 2006 r. o finansowaniu Papieskiego Wydziału Teologicznego w Warszawie z budżetu państwa, ustawie z dnia 5 kwietnia 2006 r. o finansowaniu Papieskiego Wydziału Teologicznego we Wrocławiu z budżetu państwa oraz ustawie z dnia 5 kwietnia 2006 r. o finansowaniu Wyższej Szkoły Filozoficzno-Pedagogicznej „Ignatianum” w Krakowie z budżetu państwa, w związku z tym nasuwa się wątpliwość, czy jest to zgodne z art. 2, art. 118 i art. 119 Konstytucji. O ile rozszerzenie zakresu zmian dokonywanych w PSWiN, ze względu na charakter noweli (porządkuje ona PSWiN oraz eliminuje wątpliwości, które pojawiły się w dotychczasowej praktyce stosowania tej ustawy), można uznać za mieszczące się w szeroko rozumianym celu ustawy, o tyle w przypadku zmian zasad finansowania uczelni, których dotyczą zmieniane dodatkowo ustawy, nie jest to oczywiste.

Trzeba mieć na względzie, że Trybunał Konstytucyjny niejednokrotnie w swoim orzecznictwie podkreślał, że zasada trzech czytań wynikająca z art. 119 ust. 1 Konstytucji oznacza konieczność trzykrotnego rozpatrywania przez Sejm tego samego projektu ustawy w sensie merytorycznym, a nie tylko technicznym („zakresowa tożsamość” rozpatrywanego projektu). Z zasady trzech czytań wynika dopuszczalny zakres (głębokość) poprawek. W ocenie Trybunału Konstytucyjnego wnoszone na poszczególnych etapach procedury sejmowej poprawki muszą – co do zasady – mieścić się w zakresie projektu wniesionego przez uprawniony podmiot i poddanego pierwszemu czytaniu. W uzasadnieniach do wyroków Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 marca 2004 r. (K 37/03) i z dnia 21 grudnia 2005 r. (K 45/05) można przeczytać, że wnoszenie poprawek nie może przekształcać się w surogat prawa inicjatywy ustawodawczej. Z takim przypadkiem będziemy mieli do czynienia, gdy przedmiotem kolejnych czytań w Sejmie będzie, w następstwie dokonanych w nim zmian, inny merytorycznie projekt niż ten, który inicjował proces prawotwórczy (został skierowany do łaski marszałkowskiej).

IV. Uwagi szczegółowe

- 1) art. 1 pkt 1, art. 5 ust. 4 pkt 1 – w związku z tym, że w art. 36 ust. 12 sformułowano skrót pojęcia „Rada Doskonałości Naukowej” oraz biorąc pod uwagę § 154 ust. 2 i 3 Zasad techniki prawodawczej (przepisy te określają zasady wprowadzania skrótu

określenia złożonego i posługiwania się tym skrótem), należałoby dokonać niżej zaproponowanych modyfikacji.

Propozycja poprawek:

w art. 1:

a) w pkt 1:

– w ust. 4:

– – w pkt 1 po wyrazie „Naukowej” dodaje się wyrazy „, , zwana dalej „RDN”,”,

– – w pkt 2 i 3 wyrazy ”Rada Doskonałości Naukowej” zastępuje się wyrazem „RDN”,

– w ust. 5:

– – w zdaniu pierwszym wyrazy ”Rada Doskonałości Naukowej” zastępuje się wyrazem „RDN”,

– – w zdaniu drugim wyrazy ”Rady Doskonałości Naukowej” zastępuje się wyrazem „RDN”,

b) w pkt 9 po wyrazach „art. 36” dodaje się dwukropek, pozostałą treść oznacza się jako lit. b i dodaje się lit. a w brzmieniu:

„a) ust. 12 otrzymuje brzmienie:

„12. Postępowania w sprawie nadania stopnia naukowego lub stopnia w zakresie sztuki, wszczęte i niezakończone do dnia postawienia uczelni w stan likwidacji, prowadzą podmioty wskazane przez RDN.”;”;

w art. 13 w pkt 1 po wyrazach „pkt 1” dodaje się wyrazy „, pkt 9 lit. a”;

2) art. 1 pkt 23 lit. b, art. 180 ust. 1a – zgodnie z art. 180 ust. 1 pkt 1 PSWiN dyrektor Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej uwierzytelnia dyplomy doktorskie i dyplomy habilitacyjne oraz ich duplikaty i odpisy w przypadku stopni nadanych przez uczelnie. Poza zakresem kompetencji dyrektora Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej są natomiast dyplomy doktorskie i dyplomy habilitacyjne oraz ich duplikaty i odpisy w przypadku stopni nadanych przez instytuty PAN, instytuty międzynarodowe oraz instytuty badawcze. W związku z tym, nasuwa się pytanie, czy zgodne z wolą ustawodawcy jest, aby w przypadku konieczności spełnienia wymagań określonych przez inne państwo albo w innych uzasadnionych przypadkach dyrektor Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej uwierzytelniał także inne niż wymienione

w art. 180 ust. 1 dokumenty, dotyczące nadania stopnia naukowego i stopnia w zakresie sztuki przez instytuty PAN, instytuty międzynarodowe oraz instytuty badawcze. Ewentualna propozycja poprawki zostanie sformułowana po ustaleniu intencji ustawodawcy w analizowanej kwestii.

- 3) art. 1 pkt 44, art. 220 ust. 1 – kierując się § 10 Zasad techniki prawodawczej (nakaz zachowania konsekwencji terminologicznej), należałoby skorelować terminologicznie art. 220 ust. 1 i art. 222 ust. 1 pkt 1 (art. 1 pkt 46 lit. a noweli) w zakresie, w jakim przepisy te określają wnioskodawcę wniosku o nadanie stopnia doktora habilitowanego. Warto przy tym zwrócić uwagę na terminologię nienowelizowanego art. 219 ust. 2 PSWiN. W przepisie tym osoba, o której mowa w art. 219 ust. 1, nazywana jest osobą ubiegającą się o stopień doktora habilitowanego, czyli tak jak w art. 222 ust. 1 pkt 1.

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 44, w ust. 1 wyrazy „, o której mowa w art. 219 ust. 1” zastępuje się wyrazami „ubiegającej się o stopień doktora habilitowanego”;

- 4) art. 1 pkt 48, art. 226a ust. 1 – nadanie uprawnienia do nadawania stopnia naukowego w trybie art.226a następować będzie w drodze decyzji administracyjnej, nasuwa się w związku z tym pytanie, w jakim trybie i do jakiego organu będzie przysługiwało uczelni, instytutowi PAN, instytutowi badawczemu albo instytutu międzynarodowego odwołanie od decyzji odmawiającej nadania uprawnienia. Zgodnie z art. 127 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, od decyzji wydanej w pierwszej instancji służy stronie odwołanie. Jeżeli od decyzji Rady Doskonałości Naukowej stronie miałyby przysługiwać wnioski o ponowne rozpatrzenie sprawy, a nie odwołanie, należałoby sformułować przepis analogiczny do na przykład zmienianego art. 228 ust. 6 PSWiN (art. 1 pkt 49 noweli).

Propozycja poprawki (przy założeniu, że od decyzji administracyjnej, o której mowa w dodawanym art. 226a, przysługiwał będzie wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy):

w art. 1 w pkt 48, w art. 226a dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Od decyzji, o której mowa w ust. 1, przysługuje wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.”;

- 5) art. 1 pkt 49, art. 228 ust. 1a – w związku z ust. 1a dodawanym do art. 228 PSWiN nasuwają się dwa pytania.

Po pierwsze, jakie będą konsekwencje złożenia wniosku niezgodnego ze wzorem lub niezawierającego dokumentów, określonych w uchwale Rady Doskonałości Naukowej, ustalającej wzór wniosku oraz wykaz składanych wraz z wnioskiem dokumentów. Czy dodanie ust. 1a do art. 228 nie powinno skutkować zmianą ust. 2 tego artykułu? Przepis ten określa, w jakim przypadku Rada Doskonałości Naukowej odmawia wszczęcia postępowania w sprawie nadania tytułu profesora.

Po drugie, jaki będzie wpływ uchwały Rady Doskonałości Naukowej w sprawie wzoru wniosku o nadanie tytułu profesora na wnioski złożone przed dniem wejścia w życie uchwały i nierozpatrzone do tego dnia. Czy do wniosków takich uchwała Rady Doskonałości Naukowej znajdzie zastosowanie, w szczególności, czy wnioski takie będą musiały być zmieniane lub uzupełniane? W ustawie nie sformułowano bowiem przepisu przejściowego rozwiązującego ten problem intertemporalny. Należy pamiętać, że rozwiązywanie problemów międzyczasowych jest obowiązkiem ustawodawcy. Brak przepisu przejściowego – w przypadku gdy jest on konieczny – może być każdorazowo oceniany przez pryzmat zgodności takiego zaniechania legislacyjnego z art. 2 Konstytucji, to jest z wywiedzionymi z zasady demokratycznego państwa prawnego zasadami: bezpieczeństwa prawnego (lojalności wobec jednostki) oraz przyzwoitej legislacji.

Propozycja poprawek (przy założeniu, że intencją ustawodawcy jest, aby do wniosków złożonych przed dniem wejścia w życie uchwały Rady Doskonałości Naukowej nie stosowano tej uchwały):

po art. 10 dodaje się art. 10a

„Art. 10a. Do wniosku, o którym mowa w art. 228 ust. 1 ustawy, o której mowa w art. 1, złożonego przed dniem wejścia w życie uchwały Rady Doskonałości Naukowej, o której mowa w art. 228 ust. 1a ustawy, o której mowa w art. 1, i nierozpatrzonego do tego dnia, nie stosuje się przepisów tej uchwały.”;

w art. 13 w pkt 2 wyrazy „, który wchodzi” zastępuje się wyrazami „i art. 10a, które

wchodzą”;

- 6) art. 1 pkt 62 lit. a, art. 328 ust. 3a pkt 1 lit. b – mając na uwadze, że w polskiej legislacji określenie „przepisy wewnętrzne” ma określone znaczenie (oznacza akty normatywne o charakterze wewnętrznym albo przepisy zawarte w takich aktach; inaczej: przepisy wewnętrzne to przepisy, w których zakodowano normy niemające charakteru powszechnie obowiązującego), a także brzmienie pkt 2 w dodawanym do art. 328 ust. 3a (w pkt 2 mówiąc o przepisach państwa, w którym kształcenie było prowadzone, nie używa się określenia „przepisy prawa wewnętrznego państwa”, ale określenia „przepisy państwa”), należałoby przyjąć niżej sformułowaną poprawkę.

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 62 w lit. a, w ust. 3a w pkt 1 w lit. b skreśla się wyrazy „prawa wewnętrznego”;

- 7) art. 1 pkt 63, art. 341 – zgodnie z tym przepisem minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki może powoływać zespoły doradcze lub ekspertów w celu przedstawienia opinii lub ekspertyzy na jego potrzeby, w szczególności opinii dotyczących przyznawania lub rozliczania środków finansowych, o których mowa w **art. 365 pkt 4 lit. b, pkt 5 i 7–9**. Jednocześnie ust. 3 pkt 1 dodawany do art. 380 PSWiN (art. 1 pkt 68 lit. b) przewiduje, że zatwierdzenie rozliczenia środków finansowych, o których mowa w **art. 365 pkt 4 lit. a–c, i pkt 10–12**, oraz środków finansowych przyznanych na podstawie **art. 404** następuje w terminie 60 dni od dnia otrzymania opinii zespołu doradczego, o którym mowa w art. 341, o ile zespół w celu przedstawienia opinii dotyczących rozliczania przyznanych środków finansowych zostanie powołany. W celu zapewnienia spójności pomiędzy art. 341 i art. 380 ust. 2 pkt 1, należałoby sformułować odesłanie w pierwszym z wymienionych przepisów analogicznie do odesłania sformułowanego w drugim wymienionym przepisie.

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 63, w art. 341 wyrazy „art. 365 pkt 4 lit. b, pkt 5 i 7–9” zastępuje się wyrazami „art. 365 pkt 4 lit. a–c, i pkt 10–12, oraz środków finansowych przyznanych na podstawie art. 404”;

- 8) art. 1 pkt 67 lit. c, art. 360 ust. 3 – w nowelizowanym art. 128 ust. 2 zdanie drugie (art. 1 pkt 19 noweli) mówiąc o urlopach: macierzyńskim, urlopie na warunkach urlopu macierzyńskiego, urlopie ojcowskim, urlopie rodzicielskim lub urlopie wychowawczym, ustawodawca nazywa je zbiorczo urlopami związanymi z rodzicielstwem, stosuje więc technikę użytą w art. 186^{8a} ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy. W zmienianym art. 360 ust. 3 (art. 1 pkt 67 lit. c noweli) zdecydowano się jednak wymienić urlopy związane z rodzicielstwem wskazując ich nazwę. Ponieważ nie ma wątpliwości, że urlopy związane z rodzicielstwem, o których mowa w ustawie z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, to wyłącznie te urlopy, które przewidziano w dziale ósmym – *Uprawnienia pracowników związane z rodzicielstwem* tej ustawy (ustawa ta jest aktem podstawowym z punktu widzenia świadczenia pracy i uprawnień/obowiązków stron stosunku pracy), dążąc do zapewnienia *sui generis* generalności art. 360 ust. 3 PSWiN (zmiana nazwy, któregoś z urlopów związanych z rodzicielstwem pociągała będzie za sobą konieczność zmiany tego przepisu) oraz kierując się § 10 Zasad techniki prawodawczej, należałoby przyjąć niżej sformułowaną poprawkę.

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 67 w lit. c, w ust. 3 wyrazy „macierzyńskim, na warunkach urlopu macierzyńskiego, urlopie ojcowskim, urlopie rodzicielskim lub urlopie wychowawczym, udzielonych na zasadach określonych w ustawie” zastępuje się wyrazami „związanym z rodzicielstwem, określonym w przepisach działu ósmego ustawy”;

- 9) art. 7–9 i art. 11 – wskazane przepisy są związane merytorycznie i odnoszą się do nowo dodawanych przepisów PSWiN. W przypadku art. 5 ust. 5, art. 217a, art. 217c oraz art. 343 ust. 7a pkt 1 nie powinno się mówić o „brzmieniu nadanym niniejszą ustawą”. Opiniowana ustawa nie nadaje bowiem wymienionym przepisom nowego brzmienia, ale dodaje do PSWiN nieistniejące dotychczas przepisy (rozumiane jako zdania w języku polskim). Mając to na względzie należałoby przyjąć niżej sformułowaną poprawkę.

Propozycja poprawki:

w art. 7, art. 8 i art. 11 skreśla się wyrazy „w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą”;

w art. 9 skreśla się wyrazy „w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.”;

10) art. 7, art. 11 i art. 12 – w związku z tym, że wymienione przepisy związane są ze zmianami dokonanymi przepisami zmieniającymi, które mają inny termin wejścia w życie niż ustawa jako taka (wchodzą w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia) oraz mając na względzie § 44 ust. 2 Zasad techniki prawodawczej, który określa warunki dopuszczalności odstępstwa od zasady, że ustawa powinna wchodzić w życie w całości w jednym terminie (zgodnie ze sztuką przepis zmieniający i związany z nim przepis przejściowy/dostosowujący/epizodyczny powinny wchodzić w życie w jednym terminie; spójność aktu prawnego), należałoby przyjąć niżej sformułowane poprawki.

Propozycja poprawek:

w art. 7 wyrazy „niniejszej ustawy” zastępuje się wyrazami „art. 1 pkt 1”;

w art. 11 wyrazy „niniejszej ustawy” zastępuje się wyrazami „art. 1 pkt 64”;

w art. 12 wyrazy „niniejszej ustawy” zastępuje się wyrazami „art. 1 pkt 68”.

Jakub Zabielski

Główny legislator